

Stališče GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij glede TRIS notifikacije o francoskem osnutku z naslovom "Predpis o dodatni obliki označevanja hranilne vrednosti, ki jo priporoča francoska vlada v skladu s členi L3232-8 in R3232-7 Zakona o javnem zdravju" ("Nutri-Score").

Osnutek predpisa izpostavlja značilnosti sheme »Nutri-Score«, ki jo francoska vlada namerava predlagati proizvajalcem živilskih izdelkov kot dodatno obliko označevanja hranilne vrednosti živil. Osnutek predpisa vsebinsko povzema in implementira odlok Francije, ki ni bil prijavljen v okviru sistema TRIS, čeprav vsebuje pomembne določbe o priporočenem sistemu označevanja hranilne vrednosti v Franciji.

Po zgledu FoodDrinkEurope, ki zastopa evropski sektor proizvodnje hrane in pijač, GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij kot njena članica želi podpreti in izpostaviti naslednje pripombe na osnutek francoskega predpisa:

- **Potencialni vpliv na enotni trg EU in trgovino**

Francoski vladni organi v svojem obvestilu navajajo, da dodatno označevanje s shemo »Nutri-Score« na noben način ne bo vplivalo na konkurenco med proizvajalci živil ter da je shema priporočljiva s strani javnih oblasti, da pa ni obvezna. Čeprav je uporaba sheme prostovoljna, pa bi jo zaradi močne podpore vlade lahko šteli za obvezno. Več konkretnih navedb predpisa namiguje na obvezno uporabo sheme za nosilce živilske dejavnosti, ki poslujejo na francoskem trgu ali svoje izdelke dobavljajo francoskemu trgu: (a) značilnosti sheme "Nutri-Score" so podrobno opisane v nacionalnem predpisu; (b) francoska vlada priporoča shemo na nacionalni in evropski ravni; (c) nosilci živilske dejavnosti, ki se zanimajo za uporabo sheme »Nutri-Score« morajo obvestiti t.i. francoski observatorij za kakovost hrane ter podpisati »Listino o sodelovanju« s francosko vlado.

Na podlagi vsebine francoskega predpisa je mogoče razbrati, da ko se nosilec živilske dejavnosti prostovoljno loteva uporabe sheme, se s tem zavezuje, da jo bo uporabil za vse izdelke, ki se prodajajo pod njegovo znamko. Proizvajalci, ki dobavljajo izdelke tujim trgovcem, ki že uporabljajo takšno shemo, bodo na svoje izdelke torej morali navajati tudi shemo "Nutri-Score". Teoretično lahko trgovec tudi zavrne izdelek določene blagovne znamke, ki ne nosi sheme »Nutri-Score«. To pa v praksi pomeni, da bi proizvajalci težko zavrnila zahteve trgovcev po uporabi sheme. V preteklih mesecih je več francoskih trgovcev (vključno z Auchan, Intermarché in Leclerc) že podpisalo listino s francosko vlado in se obvezalo, da bodo na francoskem trgu uporabili shemo »Nutri-Score«.

Izdelki, ki ne bodo nosili sheme »Nutri-Score«, bodo lahko na francoskem trgu v podrejenem položaju, saj se francoski organi in izvajalci, ki se ukvarjajo z uporabo sheme "Nutri-Score", obenem tudi zavežejo, da bodo to shemo promovirali pri potrošnikih. Zaradi tega bodo tuji proizvajalci dolžni označiti izdelke izključno le za

francoski trg, kar predstavlja veliko breme in konkretno oviro pri trgovanju za številna mala in srednje velika podjetja.

- **Pravni status sheme in združljivost z zakonodajo EU**

GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij želi poleg učinka na enotni trg in trgovino, izpostaviti tudi negotovost glede usklajenosti sheme z zakonodajo EU.

Medtem ko francoski organi shemo »Nutri-Score« predstavlja kot skladno s 35. členom Uredbe (EU) št. 1169/2011, obstajajo dvomi, če to lahko predstavlja zadostno pravno podlago glede na to, da shema predstavlja celotno prehransko oceno živila in ne le dodatno obliko označevanja hranilne vrednosti oz. vsebnosti hranil. Poleg tega shema obravnava tudi druge elemente (npr. količino beljakovin, prehranskih vlaknin, sadja, zelenjave...), ki pa niso predmet 35. člena Uredbe (EU) št. 1169/2011.

Ne glede na poročilo, ki ga je februarja 2017 objavila francoska agencija za varno hrano (ANSES) o pomenu uporabe shem za označevanje hranilne vrednosti živil, ki so bile testirane v Franciji na trgu pri potrošniku, lahko shema povzroči zmedo med potrošniki in diskriminacijo določenih izdelkov, prav tako pa se zdi, da shema ne temelji na referenčnih vnosih energije ali hranil. Glede na to, da so bili dvomi o združljivosti sheme »Nutri-Score« s 35. členom Uredbe (EU) 1169/2011, pa tudi z določili Uredbe (ES) 1924/2006 navedeni tudi v končnem poročilu o testiranju štirih shem na prednji strani embalaže izdelkov v Franciji, je potrebno oceniti tudi pravni status sheme in njeno združljivost z zakonodajo EU.

GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij deli stališče FoodDrinkEurope, da se je potrebno znotraj EU izogibati vsakršnemu širjenju nacionalnih shem dodatnega označevanja hranilne vrednosti na živilih, saj to lahko negativno vpliva na razdrobljenost enotnega trga ter trgovanje znotraj EU. Razprava o usklajenem pristopu označevanja hranilne vrednosti na prednji strani živil mora zatoj potekati na ravni EU, v tesnem sodelovanju in dogovoru z vsemi zainteresiranimi stranmi.